

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona, egyes száma dró 10 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttár sora 40 fillér.

Hirdetések nagyság szerint jutnyos árban számítatnak meg.

A lakáshiányról

sokat beszélnek, sőt mostanában már irnak erről mások is, de elfelejtik, hogy mi ezt már egy évtizeddel előbb megtettük, — akkor mikor idején volt.

Aki tisztában volt e város fejlődésének irányzatával és lehetőségével, az előre látta azt is, hogy itt intézmények létesítése és a város szépítése után a lakosság szaporodásának is be kell állania. Elhangzott ez már akkor, midőn a városi téglagyár felállítását nem nyerészkedési okból, hanem városfejlesztési célok előmozdítására valónak jeleztük.

Idegenforgalmi mozgalom nélkül is elég sűrűen jelentkeznek itt letelepedni szándékozók s elég sokan kénytelenek visszafordulni, lakáshiány, vagy a keresett komfort hiánya miatt.

Most odáig jutottunk, hogy egymással túlekedve, egymáson tulicítálva, egymást kiszorítva vagyunk kénytelenek magunkat a hajléktalanság kellemetlenségeitől megóvni. Most persze észreveszik sokan, tehát beszélnek róla s újra felmerülnek a már oly sokszor hallott: én építetek egy villát, te építetek egy villát, ő épít egy villát, mi építünk egy villát, ti építetek egy villát, ők építenek egy villát, de nem épít se ő, se én, sem mi, sem ti, sem ők, hanem csak szórakoznak erről a témáról, különösen azok, akiknek nincs lakásgondjuk.

Ha tíz évvel ezelőtt azt tették volna, ami ma is egyedül célravezető, ma nem lenne lakáshiány és lenne 50 – 100 családdal több a városban. Ha most fognak hozzá, újabb tíz év telik el míg a kívánt eredmény elértetik. Sőt ma nehezebb elérni, vagy több áldozatot igényel.

Az építésre való vállalkozási kedvet a települőknek házszerzési alkalmat csak úgy lehet nyújtani, ha a város maga igyekszik minden alkalmas telket megszerezni s azt parcelálva önköltségen adja tovább s adókedvezményt nyújt, az állami adókedvezményt is meghaladó időre, ezenkívül építő- s tetőtégelakat önköltségi árban s ott hol ilyen telkek megszereztek nyomban csatornát lefektet, járdát csináltat és villamos vezetéket helyez el.

A mai pénz- és építőviszonyok között csakis ez mozgathatja meg a tőkét.

E kedvezményektől nem kell megijedni. Megtérülnek mind. A telek árát megfizetik, a téglát megfizetik, a járdaitelményt megfizetik, a villamfogyasztás is megtérül, még a hosszabb időre adandó pótadó is megtérül — idővel Az építőkre mégis nagy kedvezményt jelent, mert az előnyös beszerzés s adókedvezmény lehetővé teszi a beruházott tőke egy részének amortizálását, úgy hogy mire az adókötelezettség beáll, a házbértájerolásra sincs ok.

Nem beszélni kell erről a kérdésről, hanem cselekedni kell. Jobb ma, mint holnap. Már is az a hire Köszegnek, hogy lakásai drágák és még drága pénzért sem lehet kapni.

Hogy gyorsabb tempóban lehessen e kérdést megoldani, mint ahogy ez a sok simlit betartani köteles közigazgatással lehet, alakuljon részvénytársaság ugyan-e kedvezmények szerzése alapján, de nem spekulációra, nem végtelen nyerészkedési célra, hanem legfeljebb 8%-os alapon s ezen felüli nyereségét engedje át a városnak csatorna- ut- s parképítésre. Kellő agilitással, hirdetéssel, városleírás terjesztéssel, a ház- és lakásszerzés programjával pár év alatt csodákat lehet elérni.

De kell is! Mert különben minek csináltuk a sok egyebb városfejlesztő munkát? Ez a munka is jelentékeny tőkebefektetést igényelt. Vagy csak várjuk a magától való kialakulást? Így is lesz, de csak olyanformán, mint az

örökké a boltajtó előtt leskelődő kereskedőnél. Itt-ott szükségből, véletlenül bevetődik valaki.

Csak hogy manapság nem a sült galambra várakozó-e a jövő. Óriási versenyben áll minden, mindenfelé. Azé az eredmény, aki ügyesebben, életrevalóbban, leleményesebben viszi előbbre ügyét.

Huszonöt évvel ezelőtt tettünk egyszer egy kis idegenforgalmi próbát. Akkor volt, mikor innét elvitték a lovasságot s majd minden házban függött egy-két lakáshirdető cédula. Egy-két év alatt megtelt minden lakás. Tessék visszaemlékezni. S milyen szerény eszközökkel történt az egész mozgalom.

Igaz, akkor olcsó világ volt nálunk. Csak hogy másutt még nálunknál is drágább az élet s nagyon sok helyen nem nyújtanak annyi kellemesét, szépet és jót.

Nincs többé vesztegetni való időnk. Ugy is már jó lekéstünk. Az ilyen kérdést nem akkor kell megoldani, mikor már mindenkinek a körmére ég. A tervszerű városfejlesztésnek már régi programmpontja ez. Ne halogassuk többé egy percet sem e kérdést. A város fejlődőképeségének elengedhetetlen feltétele ez.

Álljunk össze rögtön s cselekedjünk!

Kulturát a falvakba!

Aki bejárja közép vagy észak Európa civilizált vidékeit annak az első dolog, ami a szemébe ötlök, hogy város és falu között alig van valami számba vehető különbség. Nem beszélünk világvárosokról, amelyeknek ugylát-szik mindenhol az a rendeltetés, hogy ott halmozódjanak fel a legraffináltabb élvezetek, ott mutassanak be minden ujdonságot, minden szépséget, ami a huszadik század sok tekintetben egészségtelen gondolkodásu embereinek szép. Nem beszélünk világvárosokról, csak olyanokról, amelyekben a polgári gondolkodásmód és polgári erények találnak otthonra. Az ilyen fajta városok és falvak között nyugaton édeskevés a különbség, úgy hogy az ember jótórnán azt sem tudja mikor van faluban, mikor van városban.

Mennyivel másképen van ez nálunk. Itt bizony hamarosan megtudjuk ha falura kerülünk. Poros utcák, fásitlatlan utak, a labikránkba szerelmes kuvaszok, az utcára kifolyó trágyalé jellemzi a magyar falut külsőleg. Szórakozást más nem nyújt, mintha a kétes tisztaságú korcsmában gyönyörködünk abban, hogy verekszenek a jövrű legények. Ha valakinek nem tetszenek ezek a harcias élvezetek, elnézegetheti órák hosszát, hogy a község háza előtti pocsolyában mint uszkálnak az elfajzott kacsak és libák. Könyvet, ujságot a kormány által hivatalból küldötteken kívül aranyért sem lehet találni. Ezek nagy része sem valamilyen közkönyvtárban lehet fel, hanem más fajta „köz“-helyen.

Egy szó mint száz, ami falvaink meglehetősen szűkölködnek abban a táplálékban, amit a lélek megkíván. Jó részben ez az oka aztán annak, hogy a falvak nepe igazán minden szívfájdalom nélkül veszi a kezébe a vándorbotot s megy városba, vagy még annál is messzebb Amerikába. A testére városokban sőt talán a tengeren túl is jóval nagyobb nyomoruság várakozik. Hiszen a városba özönlő földmivelő proletárság valósággal koplálásra ítelt sereg abból a kis keresetből, amihez véletlenül hozzá jut, magának és családjának becsületesen jólakni sem lehet Otthon az áldott anyaföld legalább a testi táplálékot megadta, ha egyebet nem a jóízű tápláló rozskenyert és a paprikás szalonát.

Igen ám, de ezzel szemben városban ezer és ezer szórakozás kínálkozik, ezer és ezer olyan esemény adja elő magát s olyan tárgy ötlök a falu unalmától megcsömörlött ember szemébe, ami táplálja a lelket, ami egész sereg új fogalmat, új gondolatot nevel az ember agyában, vagyis ami növeli a lelkek mélyén csirázó kulturát. Husz fillérért megláthatja a falusi ember a XX. század csodáját, : a mozit. A robozó villamos, a töffögő automobil, az ingyen látható repülőgép, az égbé nyuló paloták számai, a muzeumok, képtárak s más ezernyi látványosság, a portmentes utca hetekre, hónapokra való emésztési anyagot ad az ember agyvelejének. És a legtöbb elfelejti a testi nyomort csak azért, hogy a lelke, az agyveleje mindennap új élvezetekben részesül.

Nem is csoda tehát, ha a falu ezernyi baját ismerők már régóta sürgetik, hogy adjunk kulturát a falvaknak is. A kultura, ez a szellemi táplálék, miért legyen kiváltsága kizárólag a városoknak. Miért kell a falusi embernek minden áron térdig sáros csizmában járni, miért kell a falusi embernek csak esztendőket multával megtudnia azt, hogy Albánia hatarat, hogy kerekítették ki? Miért kell tífuszos kutakból inni a falu népének, míg a városi nép milliós vízvezetékek vagy artézi kutak egészséges vizét fogyaszthatja?

A közigazgatási reform majd ezen is változtat. A tervbe vett járási bizottságok saját hatáskörükben éppen úgy intézhetik majdán községük kulturális és gazdasági fejlődésének ügyeit, amint azt a haladni törekvő városoknál tapasztaljuk. Csak olyan emberek képezzek bizottságát, akiknek van érzékük az ilyen fejlesztő munka elvégzésére, akik önzetlenül es helyes megítéléssel képesek egy-egy község fellendítését, szépítését, kulturális haladását előbbre vinni. Fődolog az is, hogy ne mindenható, basaskodó, csak urakkal parolázó, eikölcsileg megmetyegett vezetők kerüljenek e járási bizottságok élére s ha a sors ilyenrel sújtja a járást, legyen ereje a nyakára kinevezett járási főnök eltávolítását kieszközölni, nehogy a járási bizottságoktól várható üdvös működés, eredményes munka lehetetlenne váljunk. A városok közül is azok maradtak el, hol a „fejtől bűdöslött a hal“.

A gyermekvédelemről

Prohászka Ottokár püspök a Gyermekvédő Ligának mult heten tartott közgyűlésén nagyhatású beszédet mondott a haza, a társadalom e legfontosabb kérdéséről, melyből a következő remek részletet közöljük, figyelemmel arra, hogy városunkban és vidékünkön is igen sokan szívjóságuk gyakori nemes megnyilatkozásával, igaz szeretettel foglalkoznak a gyermekvédelem hazafias ügyével.

A gyermekvédelem lelke, gényusza és inspirációja a gyermekszeretet s mikor a gyermekvédelemben igazán lélek és szellem van s ez a szellem kiárad a társadalomra, akkor nemesak gyermekeket véd és ment meg, hanem a társadalmat védi, azt neveli s nemesíti az által, hogy a nemzetet gyermekszeretetre ösztönzi és képesíti. Ezt a nagy erkölcsi kihatást a gyermekvédelemtől méltán várhatni s ebben az értelemben azután minden gyermekvédelem igazán társadalom- s nemzetvédelemmé lesz. Szükségesnek tartom ezt hangoztatni azért, hogy ne gondolja senki, mintha a mi gyermekvédelmünkkel a konnyelműséget fokoznók s a szülő s a gyermek összetartozásának kötelekét lazítanók s a törvénytelen gyermekek számát szaporítanók; ellenkezőleg, mi e munkával a gyermekszeretetet isteni s emberi kötelességet hozzuk tudatára a társadalomnak. Mi nem lazítanók, hanem szorosabba akarjuk fűzni a családi kapcsolatokat; mi nem akarunk idegen elemkép közelébe állni a gyermeknek s az anyának; nem akarjuk kebléről a

Köszönetnyilvánítás.

Mélyen tisztelt barátainknak és pácienseimnek
Köszönetet mondok azoknak, akiknek bizalmukért, melyet 24 évi községi
működésem alatt irántam tanúsítottak és kérem ezen
bizalommal Szombathelyen való működésemben is
megajándékozni

Mély tisztelettel

Scharpf Jenő,

m. kir. allamilag vizsg. fogtechnikus mester,
Szombathely, Erzsébet királyné-utca 7. szám.

4 háztelek

a Wölfel-féle kertben, Kőszeg,
Meskó-utca, szemben a sörkerttel

eladó.

Esetleg mind a négy, összesen kb. 1400
C-ol nagyságu telek egyben.

Bővebbet **Róth Jenő** könyvkereskedésében.

Gabonaelőleget függőtermésre

nagyon előnyös feltételek mellett ajánl

Schwarz Gusztáv banküzlete

Budapest, V. Gizella-tér 6. — Telefon 63—34.

Ingyen
ADUNK
HASZNALATRA
Működésük vizsgálatára és
gőztelítéskészítésükre
TAKAREKPERSELYT
BÁRKINEK
Tryon
PESTMEGYEI
TAKAREKPÉNZTÁR
BUDAPEST, IV. Kötő-utca 8.

Felséges

izü, fehér vagy aransárga csemegemézet 5
kg-os csinos postadobozokban 9 koronaért
szállít bérmentve a „Méh.” a Magyar Méh-
szek Értékesítő Szövetkezete. Budapest, Váci-ut
108 bg. Szakkereskedésben díjtalan felvilágítás!

Több millió ember

használja saját javára

Köhögés

rekedtség, hurut,
elnyálkásodás,
görcsös köhögés
és hőkhurut ellen

Kaiser-féle Mell- karamellák

6100 közigyűz h bi-
zonnyitvány orvo-
soktól és maganoktól
a legjobban igazolják biz-
tos hatásukat és közked-
veltségüket

Semmiféle hasonló
készítmény nem tud
ily sikert felmutatni.

Csomagja 20 filléért,
szelence 60 f-ért kapható
SCHAAR JÓZSEF

fűszerkereskedésben, valamint **LENDVAY LAJOS** és
KÜTTEL DEZSŐ gyógyszerészeknél Kőszegen és az
összes gyógyszerárakban

Horgony-Szrop. Sarsaparilla

compos.
Vértisztítószor. (Úvegje: kor. 3.00 az 7.50.)

Horgony-Liniment.

Capitai
compos.

a Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Fájdalommentes bedörögölés húzásoknál, rheumánál,
köszvényeknél stb.

Úvegje: kor. — 80 1.40, 2.—

Horgony-kénes-kenecs

remekülvi idegcsillapító szorás és nedves
kötéseknek stb.

Tagolva: kor. 1.—

Kapható a legtöbb gyógyszerárakban vagy közvet-
lenül bencsereketől

Dr. Decker „Az Ország Orvosihoz” címűt gyog-
yszerárakból, Prága I. Eltsébetkirályné u.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsöm!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen!
Ajtó mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint márvány,
Ha fehér Keil-Lakk-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk” azurkék,
Kertibutorot fessük zoldra,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk”-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk”!

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél
Kőszegen.

Szombathelyen: **Kaiser L.**

Császárfürdő

Budapesten. Nyári és teli
gyógyhely, a magyar Irgalmasrend
tulajdon. Elsőrangú kenes hevívíz radioaktív gyógy-
források: modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes
iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön helyek
és urak részére. Torok-, kö- és márványfürdők; meleg-
szensavas és villamos vízfürdők. A fürdők kitünő
eredménytel használhatók főleg csuzos bantalmaknál
és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos
eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakó-
szoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij
nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld
az igazgatósnak.

SAVOY-SZÁLLODA

BUDAPEST, VIII., József-körút 16. sz.

Modern szálloda újonnan berendezve, légfűtés, hideg és meleg víz minden szobában, lift éjjel-nappal.

RENDES SZIDOR tulajdonos személyes vezetése alatt.

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától

fűtés, világítás és kiszolgálással. A szobák feltétlen tiszták.

Hosszabb tartózkodásnál engedmény.

Ujonnan bevezetett Pensió-rendszer, napi ellátás 4 koronáért

Napi háromszori étkezés.

HAVI SZOBÁK 80 KORONÁÉRT.

Néptakarékpénztár

Részvénytársaság

Nagykanizsa.

Teljesen befizetett részvénytőke: 1.300 000 korona. — Tartaléktőke: 136.000 korona

Felvezsz takarékbetéteket

netto 5% kamat mellett, a kamatadót az intézet fizeti.

Visszafizetések:

10.000 koronáig, minden időben, azonnal, nagyobb összegeknek 1--2 napi felmondás
elegendő. — Felmondási díj nem számítatik.

Váltoleszámitolás, amortizáció és bekebelezési kölcsönök, továbbá
lombard kölcsönök a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyeztetnek.

Az intézet a budapesti Magyar Országos Központi Takarékpénztár
affiliált vállalata.

Saját alaptőke 40 millió korona, mely összeg lehetővé teszi a Néptakarék-
pénztárnak, hogy ügyteleinek a legmesszebbmenő előnyt és biztosítékot nyújtsa.